

U liku kardinala Alojzija Stepinca sažeta je cijela tragedija koja je pogodila Europu tijekom ovoga stoljeća... U njemu blista u punini katolički odgovor: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima i jedinstvo s Crkvom

Hodočasnicima na općoj audijenciji o svojem drugom pohodu Hrvatskoj

VATIKAN, TRG SV. PETRA, 7. LISTOPADA 1998.

Na povratku iz Hrvatske u srijedu, 7. listopada na općoj audijenciji papa Ivan Pavao II. umjesto redovne kateheze posvetio je ovaj puta cijeli svoj govor brojnim nazočnim vjernicima iz svih zemalja svome drugom pastirskom pohodu Hrvatskoj i novom blaženiku, mučeniku Alojziju Stepincu. Papin govor izrečen je na talijanskome jeziku, a ovdje ga donosimo u cijelosti u hrvatskome prijevodu:

“Od prošloga sam petka do prošle nedjelje bio u drugome pastirskome pohodu Hrvatskoj. Dok mi još uvijek pred očima lebde prizori s toga hodočašća, želim se kratko zaustaviti s vama u razmišljanju u njegovu značenju i smjestiti ga u okvir povijesnih zbivanja kojima je bila zahvaćena ne samo Hrvatska nego i cijela Europa. Prije svega zahvaljujem Bogu koji mi je omogućio doživjeti to tako dojmljivo iskustvo. Sa zahvalnošću mislim potom na predrage biskupe u Hrvatskoj, jednako kao i na gospodina Predsjednika Republike, na ostale vlasti i na sve koji su omogućili taj ponovni susret Petrova nasljednika i hrvatske nacije koja mu je uvijek, više od trinaest stoljeća ostala vjernom. Tema pohoda odjekuje u riječima koje je uskrsli Isus upravio apostolima: „Bit ćete mi svjedoci“ (Dj 1,8). Bilo je dakle hodočašće u znaku svjedočenja. S tih sam obzora mogao u duhu obuhvatiti gotovo dvotisućljetnu povijest: od mučenika iz doba rimskih progona do onih iz doba nedavne komunističke vladavine: od svetog Dujma, biskupa u Solinu, gdje je bilo staro primasovo sjedište, do kardinala Alojzija Stepinca, zagrebačkoga nadbiskupa, čije je proglašenje blaženim bio vrhunac mogega boravka u Hrvatskoj. Tako se svečani liturgijski čin visoko izdiže nad pozadinom povijesnih zbivanja koja sežu u doba staroga Rima u vrijeme kada u toj zemlji još nisu prebivali Hrvati. Druga središnja točka mogega apostolskog putovanja bila je proslava 1700. obljetnice grada Splita. Oba su ta događaja praćena marijanskim hodočašćem: najprije u nacionalno svetište Mariju Bistricu, a potom Gospi od Otoka u Solinu, u najstarije svetište posvećeno Djevici Mariji u Hrvatskoj. Ovo je vrlo značajna činjenica. Naime, kada se jedan narod suoči s trenucima muke i križa, vrlo snažno, kao ni u jednoj drugoj zgodi, osjeti povezanost s Kristovom Majkom te mu Ona postaje znakom nade i utjehe. Tako je bilo u mojoj domovini, u Poljskoj, tako je bilo i u Hrvatskoj i u svakoj drugoj kršćanskoj naciji koja je bila izložena teškim povijesnim iskušenjima. *In te, Domine, speravi* (U te se, Gospodine, uzdam) bilo je geslo kardinala Alojzija Stepinca na čijem sam se grobu zadržao u molitvi čim sam stigao u Zagreb. U njegovu je liku sažeta cijela tragedija koja je pogodila Europu tijekom ovoga stoljeća, obilježena velikim zlima fašizma, nacizma i komunizma. U kardinalu Alojziju Stepincu blista u punini katolički odgovor: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima potvrđena praštanjem, jedinstvo s Crkvom vođenom Petrovim nasljednikom. Uzrok progona i lažnoga sudskog postupka protiv kardinala Alojzija Stepinca bilo je njegovo odlučno odbacivanje više puta ponovljenih zahtjeva režima da se odijeli od Pape i od Apostolske Stolice i da stane na čelo nekakve „hrvatske narodne crkve“. On je međutim više volio ostati vjeran Petrovu nasljedniku. Zbog toga je bio oklevetan i potom osuđen. U njegovu proglašenju blaženim prepoznajemo pobjedu Kristova Evanđelja nad totalitarnim ideologijama; pobjedu Božjih prava i savjesti nad nasiljem i ugnjetavanjem; pobjedu praštanja i pomirbe nad mržnjom i osvetom. Blaženi Alojzije Stepinac na taj način predstavlja Hrvatsku koja želi oprostiti i pomiriti se, očistivši sjećanje od mržnje i pobjeđujući zlo dobrom. Odavno sam želio poći u slavno svetište Majke Božje Bistričke. Providnost je htjela da se ta želja ostvari prigodom proglašenja blaženim kardinala Alojzija Stepinca. On

je, sve od početka svoje biskupske službe, svake godine osobno, pješačeći, vodio zavjetno hodočašće grada Zagreba u bistričko svetište udaljeno pedesetak kilometara od glavnoga grada. Činio je to sve dok komunističke vlasti nisu zabranile svaku vrstu vjerskoga očitovanja. Stari i časni drveni kip Bogorodice s Djetetom, koji su u XVI. stoljeću u vrijeme otomanskih provala vjernici bili prisiljeni sakriti da bi ga očuvali od svetogrđa i uništenja, na određeni način predstavlja patničku povijest hrvatskog naroda tijekom više od trinaest stoljeća.

Proglašenje blaženim Alojzija Stepinca u tom svetištu, s pohodom Splitu sljedećeg dana, valja motriti u svjetlu zbivanja koja sežu u davna vremena kada je grad Split bio u sastavu Rimskoga Carstva. Današnji grad Split, koji u sebi uključuje staro solinsko biskupsko sjedište, čuva u svojoj središnjoj jezgri palaču i mauzolej cara Dioklecijana, koji je bio jedan od najokrutnijih progonitelja kršćana. Ali upravo koje stoljeće poslije, mauzolej je pretvoren u katedralu i u nju su postavljene relikvije svetoga Dujma, solinskog biskupa i mučenika. Zadržao sam se u molitvi pred njegovim relikvijarom, prolazeći u mislima širokim povijesnim obzorima od Dioklecijana do zbivanja u ovome našem stoljeću, obilježenu ništa manje okrunim progonima, ali i osvjetljenom likovima mučenika koji nisu manje blistavi od onih starih. U Solinu se, u kojemu je smješteno marijansko svetište posvećeno Gospi od otoka, nalaze najstariji tragovi kršćanstva u onome kraju. Upravo sam tamo želio susresti vjeroučitelje, nastavnike i profesore te pripadnike crkvenih udruga i pokreta, uglavnom mladež. Na tome smo mjestu uspomena kršćanskih korijena molili za budućnost Crkve i propovijedanje Evanđelja. Prostrana područja na kojima valja raditi jesu prije svega obitelj, život i mladež, kao što sam podsjetio na susretu s članovima Hrvatske biskupske konferencije. Kršćani su na svim tim područjima pozvani pružati dosljedno kršćansko svjedočenje, bilo što se tiče osobnih, bilo zajedničkih opredjeljenja. Liječenje ratnih rana, izgradnju pravednoga i čvrstoga mira, te navlastito ponovna uspostava moralnih vrednota, koje su ugrozili prijašnji totalitarizmi, zahtijevaju dug i strpljiv rad u kojem je potrebno neprestano vraćati pozornost na duhovnu baštinu što su je stekli očevi. Lik blaženoga Alojzija Stepinca za sve predstavlja točku oslonca u koju valja upirati pogled da bi se s njome nadahnjivali i na nju oslanjali. Njegovim se proglašenjem blaženim pred nama pokazala, imajući pred očima minula stoljeća, borba između Evanđelja i protuevanđelja, koja zahvaća cijelu povijest. Mučenik naših dana, kojega se oni stariji još uvijek sjećaju, postaje veliki znak te borbe: Crkva se sve od vremena kada su se iz ruševina Rimskog Carstva počele oblikovati nove društvene zajednice, a kada na obale Jadrana počеше stizati Hrvati, zatim u teškim vremenima otomanske vladavine, pa sve do našega burnog i dramatičnog stoljeća, neprestano suočavala s izazovima zla, propovijedajući riječ Evanđelja neustrašivom odvažnošću. Hrvati su, prihvativši tu riječ i primivši krštenje, u razdoblju od više od trinaest stoljeća očuvali svoju vjernost Kristu i Crkvi te je ponovno potvrdili na pragu trećega tisućljeća. Svjedok je toga zagrebački nadbiskup blaženi mučenik Alojzije Stepinac! Njegov je lik povezan s likovima mučenika iz davnih vremena: suprotno Dioklecijanovim nakanama, progoni su prvih stoljeća učvrstili nazočnost Crkve u starome svijetu. Molimo Gospodinu da, po zagovoru Djevice Marije, Odvjetnice Hrvatske, najvjernije Majke, progoni iz naših dana urode novim procvatom crkvenoga života u Hrvatskoj i u cijelome svijetu.”

Neka vam vjera u Krista pruži snagu u svladavanju životnih teškoća

Hodočasnicima iz tomlavgradskoga dekanata na općoj audijenciji

VATIKAN, TRG SV. PETRA, 7. LISTOPADA 1998.

“Srdačno pozdravljam hodočasnike iz tomlavgradskog dekanata u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Dobro došli! Predragi, neka vam vjera u Krista ulijeva snagu da biste mogli svladavati životne teškoće te s nadom gledati na budućnost. Blagoslivljam sve vas i vaše obitelji. Hvaljen Isus i Marija!”

Ins., XXI., 2, 1998., str. 680; IKA, 8. listopada 1998., str. 18.

<https://ika.hkm.hr/govori-pape-ivana-pavla-ii-hrvatima/govori-pape-ivana-pavla-ii-hrvatima-1998-godina/>